

SINTEZA
la proiectul de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind
obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei
și la Protocolul privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere, încheiate la
Haga la 23 noiembrie 2007
(număr unic 306/MMPS/2025)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Justiției <i>(nr. 08/4650 din 20 mai 2025)</i>	1.	<p>Cu privire la proiectul hotărârii de Guvern, în redacția română, la contrasemnături, se va asigura corectitudinea prenumelui viceprim-ministrului, ministrului afacerilor externe.</p> <p>Cu privire la proiectul de lege, în redacția rusă, la articolul 1 alin. (2), se va asigura conformitatea elementelor structurale (a se vedea lit. a), b) și c)).</p> <p>Referitor la argumentarea necesității, se va ține cont de conținutul capitolelor, prevăzut în anexa nr. 5 la Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015 (a se vedea capitolul C. Analiza oportunității aderării).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
Ministerul Finanțelor <i>(nr. 04-06/339/662 din 2 mai 2025)</i>	2.	<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri cu privire la proiectul de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei și la Protocolul privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere, încheiate la Haga la 23 noiembrie 2007.</p>	<p>Se acceptă.</p>

Cu privire la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (implementarea prevederilor Convenției de la Haga din 2007):

- **La art. I.**, ce vizează modificarea art. 74 alin. (1) din Codul familiei, se propune analiza suplimentară a necesității instituirii obligației părinților de a întreține copiii majori până la vârsta de 23 de ani (dacă aceștia se află în continuarea studiilor) în condiția în care Convenția respectivă stabilește că obligațiile de întreținere care decurg dintr-o relație părinte-copil au loc în privința persoanei care nu a împlinit vârsta de 21 ani. La fel, prevederea respectivă atrage după sine necesitatea completării și a articolului 111 alin. (2) lit. a) din Codul familiei.

- **La art. II**, referitor la modificarea Codului de procedură civilă:

a) considerăm că articolul 293⁶ alin. (6) urmează a fi exclus, fiind aplicabile în materia respectivă prevederile speciale de la articolele 20-22 din Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat;

b) având în vedere că Codul de procedură civilă nu operează cu noțiunea de ”hotărâri ireconciliabile”, considerăm că aceasta urmează a fi reformulată sau, după caz, definită în Cod;

c) la articolul 293⁷ alin. (1) lit. b) se propune substituirea sintagmei „*în cazurile de violență în familială*” cu textul „*la cererea reclamantului*”. La alin. (2), se recomandă ca sintagma „*După cum este necesar*” să fie substituită cu textul „*După caz*”;

d) dacă pe parcursul proiectului se operează cu noțiunea de „*hotărâre ireconciliabilă*”, semnalăm că la articolul 293¹⁹ alin. (3) deja se

Se ia act.

La definitivarea proiectului de lege pentru implementarea Convenției, se va ține cont de această recomandare (este o procedură distinctă de promovare).

Se ia act.

La definitivarea proiectului de lege pentru implementarea Convenției, se va ține cont de această recomandare (este o procedură distinctă de promovare).

		folosește textul „ <i>decizie ireconciliabilă</i> ”, urmând astfel a se analiza suplimentar în acest sens necesitatea folosirii a două texte diferite.	
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (nr. 17-1310 din 5 mai 2025)	3.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Ministerul Afacerilor Externe (DI/1/391 - 4308 din 29 aprilie 2025)	4.	Recomandă revizuirea <i>Capitolului C. Analiza oportunității aderării</i> conform Anexei nr. 5 la Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015. În acest sens, este necesară indicarea informațiilor despre data și locul adoptării tratatelor, data intrării în vigoare a acestora pe plan internațional, informații privind proiectele de acte legislative elaborate și prezentate concomitent în vederea ajustării cadrului juridic existent la prevederile tratatelor vizate.	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Menționăm că informațiile în discuție se regăsesc în alte subpuncte ale <i>Argumentării oportunității aderării Republicii Moldova la Convenția privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei și la Protocolul privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere, încheiate la Haga la 23 noiembrie 2007</i>, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Data și locul adoptării tratatelor sunt prevăzute la <i>Capitolul A. Descrierea tratatului, punctul 1. Informații generale, litera a) părțile la tratat;</i> - Data intrării în vigoare a acestora pe plan internațional este prevăzută la <i>Capitolul A. Descrierea tratatului, punctul 2. Informații privind conținutul tratatului, litera c) termenul de valabilitate, modul de încetare și prelungire a valabilității tratatului;</i> - Proiectele de acte legislative elaborate și prezentate concomitent în vederea ajustării cadrului juridic existent la prevederile tratatelor vizate sunt prevăzute la <i>Capitolul A. Analiza de impact, punctul 4. Aspectul normativ.</i> <p>Astfel, prevederile enunțate supra nu se regăsesc în cadrul <i>Capitolului C - Analiza oportunității aderării</i> pentru a evita repetarea acestora.</p>

<p>Curtea Supremă de Justiție (nr. 326 din 18 aprilie 2025)</p>	<p>5. Comunică susținerea proiectului.</p> <p>Recomandă următoarele ajustări tehnice la proiectul de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei și la Protocolul privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere, încheiate la Haga la 23 noiembrie 2007:</p> <p>1. Articolul 1 (1) Domeniul de aplicare al capitolelor II și III din Convenție se va extinde la obligațiile de întreținere între soți, în conformitate cu art. 2 alin. (3) din Convenție.</p> <p>(2) O cerere, alta decât ~~o cerere cea~~ formulată în baza articolului 10 alin. (1) lit. a) și a articolului 10 alin. (2) lit. a) din Convenție, trebuie să includă documentele următoare, întocmite în două exemplare și autorizate ~~în mod~~ corespunzător, în conformitate cu art. 11 alin. (1) lit. g) din Convenție:</p> <p>a) împuternicirea acordată de ~~eătre~~ solicitant autorității centrale a statului solicitat;</p> <p>b) copia legalizată a certificatului de căsătorie sau de divorț, după caz;</p> <p>c) copia legalizată a certificatului de naștere al copilului.</p> <p>Pentru persoanele majore fără venituri se vor prezenta suplimentar:</p> <p>a) adeverința privind veniturile lunare, ~~și/sau~~ și/sau certificatul privind mărimea pensiei;</p> <p>b) alte acte doveditoare ale situației persoanei defavorizate (certIFICATE școlare, certificate medicale pentru persoanele cu dizabilități etc.);</p> <p>c) fotografii, în măsura posibilităților, ale creditorului și ale debitorului;</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	--	---

		<p>d) alte acte suplimentare, la solicitarea instanței judecătorești.</p> <p>2. Articolul 2 alin. (2) În conformitate cu art. 44 alin. (3) și art. 62 din Convenție, Republica Moldova se opune utilizării limbii franceze în comunicările dintre autoritatea sa centrală și autoritatea centrală a oricărui alt stat contractant.</p>	Se acceptă.
Biroul reintegrare <i>(nr. 04-78-4339 din 16 aprilie 2025)</i>	6.	Comunică lipsa de obiecții.	Se acceptă.
Uniunea Executorilor Judecătorești din Moldova <i>(nr. 137 din 29 aprilie 2025)</i>	7.	Comunică lipsa de obiecții.	Se acceptă.
Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat <i>(nr. 51 din 29 aprilie 2025)</i>	8.	Comunică lipsa de obiecții.	Se acceptă.
Avocatul poporului pentru drepturile copilului <i>(04-3/34-800 din 5 mai 2025)</i>	9.	Comunică susținerea proiectului de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei și la Protocolul privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere, încheiate la Haga la 23 noiembrie 2007.	Se acceptă.

Cu privire la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (implementarea prevederilor Convenției de la Haga din 2007):

1. Textul Convenției susține că aceasta se aplică obligațiilor de întreținere care decurg dintr-o relație părinte - copil, cu privire la o persoană care nu a împlinit încă 21 de ani. Proiectul de lege vine cu modificarea art. 74 alin. (1) din Codul familiei, care va avea următorul cuprins: Părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori, copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material și copiii majori până la vârsta de 23 de ani care sunt înmatriculați la studii. Art. 293⁶ alin. (6) din proiect, cu care se completează Codul de procedură civilă, susține că asistența juridică garantată de stat este acordată în cazul tuturor cererilor formulate de un creditor în temeiul prezentului articol cu privire la obligațiile de întreținere față de o persoană care nu a împlinit încă 21 de ani care decurg dintr-o relație părinte-copil. Cele două articole creează situații de fapt contradictorii. În același timp, Legea privind drepturile copilului nr. 370/2023 definește copilul drept persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani. Suntem în prezența a trei limite de vârste diferite indicate în acte normative diferite, ce vor crea confuzii când se va ajunge la aplicarea legii. Pentru a evita viitoarele incertitudini, propunem de a revizui articolele menționate în scopul corelării actelor normative din domeniu.

Ombudsmanul copilului consideră că actualmente exista o confuzie legată de diferite vârste utilizate în legislație și în proiectele normative relevante, după cum urmează:

- 18 ani, conform Codului familiei și Legii nr. 370/2023 privind drepturile copilului;
- 21 de ani, prevăzuți de Convenția de la Haga; și
- 23 de ani, menționați în proiectul de lege pentru implementarea acestei Convenții.

Este important de subliniat că aceste vârste se referă la situații distincte, astfel:

- **18 ani reprezintă vârsta majoratului și este utilizată pentru a defini copilul**, atât în Codul familiei, cât și în Legea nr. 370/2023;

- **21 de ani**, conform Convenției, se referă la **obligația statului de a recunoaște și executa o hotărâre străină pronunțată în favoarea unei persoane cu vârsta de până la 21 de ani**, precum și de a oferi asistență administrativă și juridică în materie de întreținere. Aceasta nu implică obligația statului de a modifica legislația internă privind vârsta până la care se acordă pensia de întreținere și nici redefinirea vârstei majoratului;

- **23 de ani**, prevăzută în proiectul de lege pentru implementarea Convenției, se referă la **posibilitatea copilului de a beneficia de pensie de întreținere până la această vârstă**, conform condițiilor stabilite prin lege (*este doar o propunere de ajustare, care ulterior va fi supusă consultărilor publice*).

Prin urmare, legislația actuală face o distincție clară între diferitele vârste menționate, utilizând în mod corect noțiunile de „copil” și „persoană”. Astfel, nu există o suprapunere confuză a acestor vârste, ci fiecare este aplicată în contextul său specific, conform

2. Considerăm că posibilitatea beneficierii de asistență juridică garantată de stat ar trebui acordată tuturor creditorilor care pretind pensie de întreținere, nu doar celor care solicită pensie de întreținere pentru copil/copii. Astfel, sugerăm de a modifica art. 293⁶ alin. (6) din proiect care vine să completeze Codul de procedură civilă.

3. Articolul 111 alin. (2) lit. f) din Codul familiei prevede că plata pensiei de întreținere, în baza hotărârii instanței judecătorești, încetează în cazurile: decesului creditorului întreținerii sau al debitorului întreținerii. Cu titlu de exemplu, într-un caz prin decizia Curții de Apel Chișinău tatăl a fost obligat să plătească pensia de întreținere copilului minor. După ce a încetat să o plătească în 2010, a fost pornită procedura executării silite. Până la data decesului debitorului, anul 2020, s-a acumulat o sumă considerabilă, iar executorul judecătoresc a încetat procedura de executare pentru că unicul moștenitor nu poartă răspundere pentru pensia de întreținere neplătită de defunct. Judecătoria Chișinău și Curtea de Apel Chișinău, de asemenea, nu au găsit temei pentru a admite transmiterea obligației de plată a pensiei de întreținere acumulate până la data decesului debitorului, către moștenitorul său. Astfel, din momentul decesului

cadrelui legal existent. Această claritate asigură o interpretare și aplicare corectă a normelor privind drepturile și protecția copiilor.

Totodată, subiectul evidențiat se referă strict la proiectul de lege care ulterior va fi definitivat și promovat printr-o procedură distinctă cu respectarea tuturor etapelor de consultare a tuturor părților interesate.

Se ia act.

La definitivarea proiectului de lege pentru implementarea Convenției, se va ține cont de această recomandare (este o procedură distinctă de promovare).

Se ia act.

La definitivarea proiectului de lege pentru implementarea Convenției, se va ține cont de această recomandare (este o procedură distinctă de promovare).

se stinge obligația debitorului de a întreține persoana îndreptățită la întreținere. Norma tacere cu desăvârșire asupra obligațiilor deja născute, dar neexecutate, care trebuiau plătite anterior decesului. În speță, vorbim despre o obligație bănească deja acumulată. Mai mult, ea deja este constatată printr-un document executoriu. Propunerea Ombudsmanului copilului este de a revizui Codul familiei, Codul de executare, Codul civil și Codul de procedură civilă pentru a identifica soluții potrivite pentru situațiile de genul celei descrise, mai ales când este vorba de restanțe la plata pensiei de întreținere.

Secretar de Stat

Vasile CUȘCA